

Bódhidharma: Zásady praxe

Mnoho cest vede na Stezku, ale v zásadě jsou zde pouze dvě cesty: cesta poznání a cesta praxe. Vstoupí-li někdo na Stezku cestou poznání, znamená to, že si uvědomí esenci skutečnosti prostřednictvím instrukcí a intuitivně vnímá, že živé bytosti přináleží ke stejné pravé přirozenosti, která není zjevná, protože je zahalena vjemy, pocity a nevědomostí. Ti, kdo se vyprostí z nevědomosti a procitnou opět ve skutečnosti, kdo meditují zírající na zed', kdo jsou oproštěni od vjemu "já" a "ostatní", kdo nazírají jak na smrtelníka, tak i na světce stejně, a kdo nejsou rozrušeni ani svatými písmi, jsou v dokonalém a nevyslovitelném souladu s poznáním. Vstupují bezúsilovně a nehnutě na Stezku, řekněme pomocí poznání.

Vstoupit na stezku pomocí praxe značí, že adept musí projít čtyřmi všezahrnujícími praxemi. Jsou to vytrpění si křivd, splynutí s podmínkami, nehledání a praxe Dharmy.

První je vytrpění si křivd. Potká-li ty, kdo hledají Stezku, neštěstí, měli by si myslet sami pro sebe: "Po velmi dlouhou dobu jsem se odvracel od podstatného ke zbytečnému a procházel všemi způsoby existence, často pohlcen zlostí bez příčiny a viněn ze spousty prohřešků. Nyní, i přesto, že nedělám nic špatného, jsem trestán svojí minulostí. Žádní bozi ani lidé nemohou předem tušit, kdy ponесou tyto špatné činy své plody. Přijímá je s otevřeným srdcem a bez pocitu ukřivdění." Sútry říkají: "Když tě potká neštěstí, nebuď rozrušený, protože toto neštěstí má svůj smysl. S tímto pochopením spočinete v souladu s myslí. A vytrpěním si křivd vstupujete na Stezku.

Za druhé je třeba se přizpůsobit podmínkám. Jako smrtelníci jsme ovládnáni podmínkami, ne sami sebou. Veškeré utrpení a radost, které zakoušíme, závisejí na podmínkách. Pokud bychom měli být požehnáni takovou velkou odměnou, jakou je třeba sláva či šťastná výhra, pak je to plod, jenž vyrostl ze semene zasetého námi v minulosti. Když se změni podmínky, skončí sbírání plodů. Jaký smysl má těšit se ze své existence? Neosobní vědomí, i přesto, že úspěch a zklamání závisejí na podmínkách, zůstává stejné, tedy ani neubývá a ani nepřibývá. Ti, kdo zůstávají nevyrušeni větrem radosti, tiše následují Stezku.

Za třetí tu je nehledání. Lidé tohoto světa jsou zmateni. Je zde vždy toužení po něčem - neustálé hledání. Ale ti moudří jsou probuzeni. Dají přednost vědomé přítomnosti před nevědomým zvykem. Upevní svoji mysl na to jemné vědomé "ted" a nechají své tělo měnit se v závislosti na změně období. Všechny jevy jsou prázdné. Neobsahují nic tak cenného, po čem by mělo cenu toužit. Úpadek se vždy střídá se vzrůstem. Pobývá-li někdo ve třech říších, je to, jako kdyby spočíval v hořícím domě. Mít tělo je samo o sobě útrpné. Zná ten, kdo je ztotožněn s tělem, klid? Ti, kdo toto chápou, se odloučí od všeho, co existuje, a přestanou vytvářet koncepty a hledat cokoliv. Sútry říkají: "Hledat znamená trpět. Nehledat nic je blaženost." Když nic nehledáte, jste na Stezce.

Čtvrtou praxí je Dharma. Dharma je pravdivý fakt, že veškerá přirozenost je čirá. Na základě této pravdy jsou všechny projevy prázdné. Znečištění a připoutanost, subjekt a objekt neexistují. Sútry říkají: "Dharma nezahrnuje žádnou bytost, protože je prosta nečistoty 'já'." Ti, kdo jsou dostatečně moudří na to, aby chápali tuto pravdu a byli s ní ztotožněni, jsou zavázáni k tomu, aby

praktikovali podle Dharmy. A jelikož to vskutku pravé neobsahuje nic, po čem by se mělo závistivě toužit, pak probuzení odevzdávají bez lítosti své tělo, život a majetek do blahovůle, aniž by zakoušeli zaujatost nebo připoutanost či marnost dárce, daru nebo příjemce. A aby odstranili nečistotu, učí statní bez toho, aby byli připoutáni k formě. Takže prostřednictvím své vlastní praxe jsou schopni pomoci druhým a oslavovat Cestu osvětlení. A v blahovůli také praktikují jiné ctnosti. Ale zatímco praktikují šestero ctností, aby odstranili nevědomost, ve skutečnosti neprovádějí vůbec nic. To je to, co se skrývá za výrazem praktikování Dharmy.

© Red Pine, 1987

© Translation, Aleš Adámek, 1997

© Votobia, 1997